

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.03.2023. – 10.03.2023.

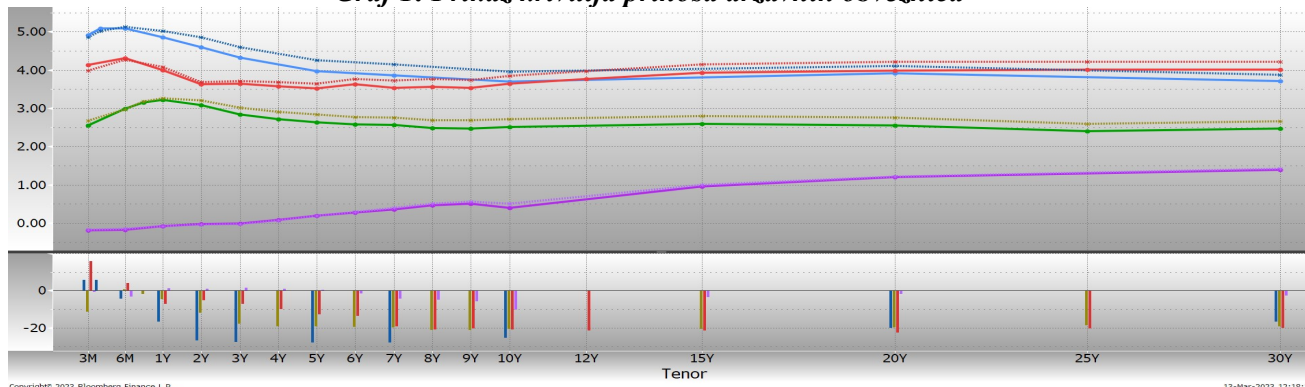
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23
2 godine	3.21	3.10	4.86	4.59	3.70	3.64	-0.03	-0.02
5 godina	2.84	2.64	4.25	3.96	3.65	3.53	0.20	0.21
10 godina	2.72	2.51	3.95	3.70	3.85	3.64	0.51	0.41

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	3.3.23	10.3.23
3 mjeseca	2.702	2.599
6 mjeseci	2.979	2.986
1 godina	3.297	3.252

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.03.2023. godine (pune linije) i 03.03.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su, za razliku od ranijeg perioda, u prošloj sedmici zabilježili izražen pad. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 12 i 21 bazni poen, a iste promjene su zabilježene kod prinosa italijanskih obveznica. Zvaničnici ECB, posebno uoči sjednice koja se održava ovog četvrtka, su uglavnom bili prilično jasni u svojim izjavama o potrebi nastavka provođenja politike povećanja kamatnih stopa. Na početku sedmice izjava člana UV ECB Holzmann, da podržava povećanje kamatnih stopa za po 50 baznih poena na svakoj narednoj sjednici do kraja jula (ukupno 4 povećanja), uticala je prvobitno na rast prinosa. Ipak, nakon toga pa sve do kraja sedmice prinosi su korigovani naniže. Najveće promjene su zabilježene u petak pod uticajem negativnih vijesti o finansijskoj instituciji SVB iz SAD, a najveće promjene su zabilježene na krajnjem dijelu krive prinosa.

Prema objavljenom istraživanju Bloombergu u petak ECB će pojačati borbu protiv inflacije, tako što će još 4 puta povećati kamatne stope, dovodeći kamatnu stopu na depozite banaka na prosječan nivo od 3,75% i brže povlačiti portfolio obveznica čija je vrijednost 5 biliona EUR. Od većih banaka Morgan Stanley i Barclays očekuju vrhunac kamatne stope od 4%, dok JPMorgan i Citi bank očekuju 3,5%.

Predsjedavajući Odbora za bankarsku superviziju ECB Enria je najavio da će ECB naredne godine pokrenuti tematski test na stres na sajber otpornost, koji će testirati sposobnost banka da odgovore i da se uspješno oporave od sajber napada, koji su u posljednje vrijeme u porastu.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	MAR	-5,5	-11,1	-8,0
2.	GDP – EZ (Q/Q) final.	IV kvartal	0,1%	0,0%	0,4%
3.	GDP – Grčka (Q/Q)	IV kvartal	0,3%	1,4%	0,4%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JAN	-1,8%	-2,3%	-2,8%
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	JAN	-5,0%	-4,6%	-5,7%
6.	Maloprodaja – Italija (G/G)	JAN	-	6,2%	3,6%
7.	Maloprodaja – Španija (G/G)	JAN	-	5,5%	4,8%
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JAN	-12,5%	-10,9%	-9,9%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	JAN	-3,7%	-1,6%	-3,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	JAN	0,8%	-0,4%	0,7%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	JAN	-	-0,7%	0,5%
12.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	JAN	-	4,3%	0,7%
13.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	JAN	-	9,8%	15,0%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	JAN	-	-2,9%	0,7%
15.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JAN	-	-12,9	-14,7
16.	Bilans tekućeg računa - Francuska (u milijardama EUR)	JAN	-	-3,6	-7,6
17.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	FEB	9,3%	9,3%	9,2%
18.	Zaposlenost – EZ (Q/Q) final.	IV kvartal	0,4%	0,3%	0,3%
19.	Ukupan broj zaposlenih – Francuska (Q/Q)	I kvartal	-	0,2%	0,2%

SAD

Prinosi na američke državne obveznice su do sredine protekle sedmice bilježili rast, posebno na prednjem dijelu krive, te je prinos na dvogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u srijedu zabilježio najviši nivo u posljednjih skoro 17 godina. Rast prinosa je zabilježen neposredno prije i nakon što je predsjednik Federa Powell pred Kongresom upozorio na to da će FOMC vjerovatno morati povećati referentnu kamatnu stopu više od očekivanja kao odgovor na nedavno objavljene “snažne” podatke. Nakon izlaganja Powella, tržišni učesnici su povećali očekivanja vezana za povećanje referentne kamatne stope na martovskoj sjednici sa 25 na 50 baznih poena, dok se za naredna četiri mjeseca očekuje ukupno povećanje od 100 baznih poena.

Međutim, dešavanja vezana za propast SVB banke su od sredine sedmice potresla kako finansijsko tržište u SAD tako i globalna finansijska tržišta, a što se odrazilo na snažan pad prinosa (na sedmičnom nivou zabilježen pad između 25 i 27 baznih poena). Naime, krajem sedmice je objavljena vijest da glavna banka za tehnološke startupe u SAD, Silicon Valley Bank (SVB), zatvara svoje poslovanje, ostavljajući klijente i investitore u neizvjesnosti. Ovo je najveća propast jedne banke u SAD od 2008. godine. Panika među investitorima počela je sredinom prošle sedmice nakon što je banka u srijedu objavila da je prodala značajan iznos vrijednosnih papira sa gubitkom, te najavila da će emitovati 2,25 milijardi USD novih dionica kako bi ojačala svoje bilansne pozicije. U četvrtak su dionice ove banke „strmoglavno“ pale, te je zabilježeno dnevno smanjenje istih čak preko 60% zbog straha investitora da će se finansijska kriza iz 2007. i 2008. godine ponoviti. Do petka ujutro trgovanje dionicama SVB-a je zaustavljeno, te je SVB odustala od nastojanja da brzo prikupi kapital ili pronađe kupca. Odmah nakon toga, američki regulatori su intervenisali, zatvorili banku i stavili je u stečaj pod kontrolu Federalne korporacije za osiguranje depozita. Istovremeno, ministrica finansija SAD Yellen je izjavila kako američke vlasti ne namjeravaju osigurati spas za investitore ove banke, ali je naglasila da će zaštititi sve štediške, pa čak i one sa iznosima preko uobičajenih 250 hiljada dolara.

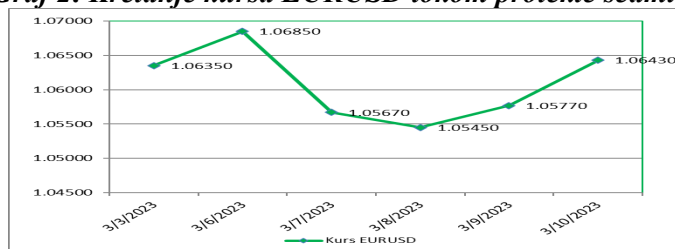
Protekle sedmice je objavljen i Fedov izvještaj o stanju američke privrede, Beige Book, u kojem je istaknuto da se američka ekonomija pokazala otpornom od početka ove godine, sa stabilnom potrošnjom i stabilizacijom proizvodnje. Međutim, izgledi za naredni period su manje optimistični sa „povećanom neizvesnošću“ prema podacima prikupljenim od strane 12 regionalnih banaka.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	FEB	3,4%	3,6%	3,4%
2.	Promjena broja zaposlenih nefarmerski sektor	FEB	225.000	311.000	504.000
3.	Promjena broja zaposlenih privatni sektor	FEB	215.000	265.000	386.000
4.	Promjena broja zaposlenih prerađivački sektor	FEB	10.000	-4.000	13.000
5.	Fabričke porudžbine	JAN	-1,8%	-1,6%	1,7%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	JAN	-4,5%	-4,5%	5,1%
7.	Trgovinski bilans (u milijard. USD)	JAN	-68,7	-68,3	-67,2
8.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	3. mart	-	7,4%	-5,9%
9.	Veleprodajne zalihe (M/M) final.	JAN	-0,4%	-0,4%	0,1%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. mart	195.000	211.000	190.000
11.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	25. feb	1.660.000	1.718.000	1.649.000

USD je blago deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0635 na nivo od 1,0643.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Član MPC BoE Mann je upozorila da bi se GBP mogla suočiti sa silaznim pritiscima ukoliko investitori još uvijek nisu u potpunosti ukalkulisali procjene ECB i Fed-a o rastu kamatnih stopa. Mann je istakla da je slabljenje GBP bilo značajno za inflaciju koja je smanjena sa vrhunca koji je iznosio 11,1% u oktobru, ali koja je tokom januara ipak ostala iznad 10%. Kada je upitana o tome koliko će BoE dalje povećavati kamatne stope istakla je da je u skorijim obraćanjima ukazala na to da je potrebno više učiniti kako bi se osiguralo očekivanja za opadajuću stopu inflacije i da se ublaži ukorijenjenost očekivanja inflacije.

Član MPC BoE Dhingra je izjavila da, prema njenom mišljenju, oprezna strategija bi održala politiku stabilnosti usljed rastućih signala da cjenovni pritisci slabe i da treba spremno odgovoriti na razvoj evolucije cijena. Dhingra smatra da bi se ovim izbjeglo prekomjerno zatezanje i vraćanje ekonomije na održivi inflatorni cilj od 2% u srednjem roku. Takođe, Dhingra je istakla da je njen zaključak da s obzirom na malo dokaza o daljoj troškovnoj inflaciji, dalja zatezanja u monetarnoj politici predstavljaju veći rizik za ekonomski output u srednjem roku nego što je to inflacija.

Premijer Sunak i predsjednik Francuske Macron su se sastali kako bi ponovo uspostavili bliske odnose nakon godina neslaganja oko Brexita. Nakon održanog sastanka, saopšteno je da su se dogovorili da Velika Britanija uplati novčana sredstava Francuskoj u iznosu oko 480 miliona GBP u naredne tri godine kako bi pomogla u suzbijanju migranata koji putuju malim čamcima u Veliku Britaniju, čime će pomoći finansiranju većeg broja patrola i poboljšanja tehnologije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	JAN	0,1%	0,3%	-0,5%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	JAN	-4,1%	-4,3%	-4,0%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	JAN	-5,0%	-5,2%	-5,7%
4.	Uslužni sektor (tromjesečno)	JAN	-0,1%	0,0%	0,0%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	JAN	17,500	-17,855	-19,271

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio rast sa nivoa od 0,88301 na nivo od 0,88427. GBP je blago deprecirala u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2036 na nivo od 1,2030.

JAPAN

U petak je održana sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno primjenjuje. Ovo je bila posljednja sjednica odlazećeg guvernera Kurode. Na sjednici je BoJ zadržala negativnu kamatnu stopu i gornji nivo prinosa na državne obveznice. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da su primjetne promjene u stavovima kompanija i sindikata uoči pregovora o platama i dodao da se Japan približava onome što je BoJ nastojala da postigne, a to je postizanje inflacije od 2%, uz rast plata. S obzirom na to da postoje razne neizvjesnosti sa kojima se suočava ekonomija Japana, Kuroda je istakao da je bitno da se zadrže masivni stimulansi kako bi se podržali napori kompanija da povećaju plate. Kuroda je dodao da su prednosti monetarnih olakšica daleko premašile nedostatke, te da je prerano raspravljati o izlasku iz ultrastimulativne monetarne politike. Prema njegovim riječima, očekuje se da će se inflacija usporiti ispod ciljanog nivoa u drugoj polovini fiskalne 2023. godine, a zatim da će ponovo porasti, te da je prerano odlučiti da li BoJ treba da izađe iz stimulatvne politike u ovoj fazi. Donji dom Parlamenta Japana je tokom protekle sedmice odobrio nominaciju narednog guvernera BoJ, kao i viceguvernera, čime je imenovano rukovodstvo koje će imati zadatak da provede postupak izlaska iz ultraekspanzivne monetarne politike. Odobrenjem u Gornjem domu Parlamenta, Ueda će zvanično naslijediti Kurodu 8. aprila, dok je prva naredna sjednica MPC BoJ zakazana za 27-28. april.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Realne zarade (G/G)	JAN	-3,2%	-4,1%	-0,6%
2.	Tekući bilans (u milijardama JPY)	JAN	-785,0	-1.976,6	33,4
3.	Vodeći indeks P	JAN	96,9	96,5	96,9
4.	Koicidirajući indeks P	JAN	96,4	96,1	99,1
5.	Monetarni agregat M2 (G/G)	FEB	-	2,6%	2,7%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	FEB	-	2,2%	2,3%
7.	GDP (Q/Q) F	IV kvartal	0,8%	0,1%	0,6%
8.	Lična potrošnja (Q/Q) F	IV kvartal	0,5%	0,3%	0,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 144,68 na nivo od 143,70. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 135,87 na nivo od 135,03.

NAFTA I ZLATO

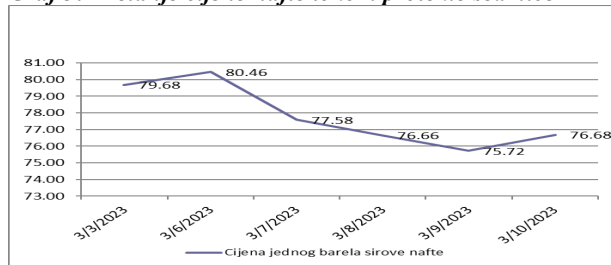
Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,68 USD (EUR 74,92).

Početkom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte je prvo bilježila pad nakon što je Kina objavila oprezne prognoze ekonomskog rasta zemlje, a što predstavlja veliku neizvjesnost za potrošnju ovog energenta u Kini. Ipak, do kraja dana cijena je blago povećana u odnosu na prethodni radni dan. U utorak je cijena smanjena za 3,58% u odnosu na dan ranije, nakon petodnevnog rasta, a pod uticajem komentara predsjednika Feda Powella koji su se odrazili na aprecijaciju USD. Nacionalne naftne kompanije u Kini, Kuvajtu i Nigeriji su objavile da su sve više fokusirane na proizvodnju prirodnog gasa umjesto nafte.

Cijena nafte je tokom trgovanja u srijedu i četvrtak nastavila pad kao rezultat bojazni da će agresivniji rast kamatnih stopa u SAD uticati na tražnju, dok je tržište iščekivalo podatke o stanju zaliha ovog energenta. Potencijalno brži rast kamatnih stopa utiče na očekivanja za dalju tražnju za energentima, što se odražava na cijenu nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je blago povećana i iznosila je 76,68 USD (EUR 72,05). Tokom protekle sedmice cijena nafte je smanjena za 3,77%, što je najveći sedmični pad u posljednjih skoro mjesec dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

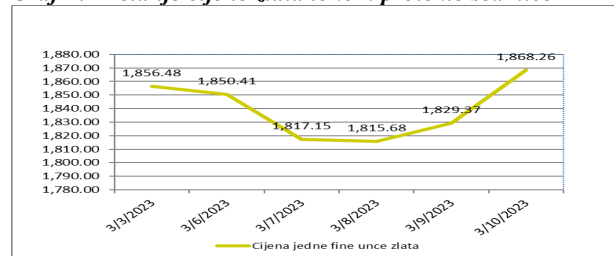

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.856,48 USD (EUR 1.745,63).

Cijena zlata je tokom trgovanja u ponedjeljak smanjena uglavnom jer su investitori iščekivali svjedočenje predsjednika Powella kada bi mogao dati i neke naznake o daljem rastu kamatnih stopa. Tokom trgovanja u utorak cijena je dodatno smanjena pod uticajem aprecijacije USD, koja je uslijedila nakon Powellovog izlaganja u kojem je ukazao na dalje povećanje kamatnih stopa. Sredinom sedmice cijena zlata se održavala na nivou od oko 1.815 USD po unci najviše pod uticajem ranijih izjava predsjednika Feda Powella o daljem rastu kamatnih stopa. Od četvrtka cijena zlata je korigovana naviše, a u petak je zabilježila dnevni rast od preko 2% dosegaši najviši nivo u proteklih mjesec dana pod uticajem povećane potražnje za sigurnijim investicijama nakon propasti SVB banke u SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.868,26 USD (EUR 1.755,39). U odnosu na prethodnu sedmicu cijena zlata je povećana za 0,63%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.